

Plan van aanpak fosfaatreductieplan (GVE-reductie)

Inleiding

Het fosfaatreductieplan gaat in 2017 voor een grote verandering zorgen voor melkveebedrijven. Onderdeel van dit plan is de fosfaatreductie door zuivelondernemingen door een GVE-reductieregeling. De regeling is inmiddels gepubliceerd en heet de Regeling fosfaatreductieplan 2017.

Dit korte plan van aanpak bevat de mogelijkheden die wij op dit moment zien om de uitvoering van de GVE-reductieregeling aan te vechten.

Ondernemingsrecht (coöperatie)

Wij hebben eerst gekeken naar de regels die binnen FrieslandCampina (als grote speler binnen de zuivelsector) gelden voor leden en voor het bestuur van de coöperatie. Zuivelbedrijven krijgen namelijk een belangrijke rol bij de uitvoering van de GVE-reductieregeling.

Het is daarom belangrijk om te beoordelen wat is geregeld in uw contract met uw zuivelbedrijf (coöperatie). Als in uw contracten met uw coöperatie niet goed vastligt dat uw coöperatie u mag korten, dan is dat uiteraard een belangrijke mogelijkheid om als individuele melkveehouder onder de GVE-reductieregeling uit te komen.

Ons is gebleken dat FC haar contracten zo heeft ingericht dat FC het fosfaatreductieplan in principe kan uitvoeren. FC mag u korten op het melkgeld als daarop beperkingen worden gesteld in regelgeving.

Wel is het volgende mogelijk.

- individuele leden kunnen in hun afzonderlijke districten de districtsraden over hun zorgen informeren en de districtsraden verzoeken deze aan het bestuur van de coöperatie verder te leiden (al dan niet via een geëiste extra districtsvergadering);
- een groep individuele leden kan zich op een schriftelijk voorstel bezinnen als de ministeriële regeling bekend is. Met het voorstel kan het bestuur van de coöperatie worden bewogen om actie te nemen.

Daarnaast helpen wij u graag in uw communicatie naar de zuivelcoöperatie in het geval u in actie komt tegen de GVE-reductieregeling.

Het kan natuurlijk zijn dat u tot een andere coöperatie behoort. De contracten kunnen anders zijn en wellicht meer mogelijkheden bieden. Dat bekijken wij graag verder voor u.

Plan van aanpak fosfaatreductieplan (GVE-reductie)

Bestuursrecht

Uit de regeling volgt dat de inwinning van de geldsom en de uitkering van de bonus als (zogenoemde) bestuurlijke geldschulden worden aangemerkt. Een bestuurlijke geldschuld wordt in principe bij beschikking vastgesteld. Daar kan bezwaar en beroep tegen worden ingediend. Het is nog niet duidelijk hoe dat ingericht gaat worden. Als u het niet eens bent met de GVE-reductieregeling, adviseren wij u om tegen elke beschikking uw bezwaren in te dienen, of het nu gaat om de betaling van een geldsom of om uitkering van de bonus. Bezwaren tegen een beschikking tot uitkering van de bonus kunnen vooral samenhangen met het verminderen van de veestapel op grond van de regeling, terwijl u het niet eens bent met de regeling.

Het College van Beroep voor het bedrijfsleven (de bevoegde rechter) heeft de mogelijkheid te bepalen dat de ministeriële regeling onverbindend is vanwege strijd met hoger recht. Ministeriële regelingen moeten namelijk een voldoende wettelijke grondslag hebben en daar schort het ons inziens aan (zie hierna). Daarnaast is nog een aantal andere aspecten van belang, zoals de uitleg en toepassing van de regeling voor bedrijfsovernames en knelgevallen, de beperkte omvang van de regeling voor knelgevallen en het toepassingsbereik van de regeling voor vleesveehouders.

Zeker in de agrarische sector is er een geschiedenis van wet- en regelgeving, die uiteindelijk niet rechtmatig bleek te zijn. Als voorbeelden noemen wij:

- de Wet herstructurering varkenshouderij die door de Hoge Raad gedeeltelijk buiten toepassing is verklaard;
- het fokverbod, opgelegd na de varkenspest in 1998 en gebaseerd op de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren, dat door het College van Beroep voor het bedrijfsleven onverbindend is verklaard wegens strijd met de wet.

De staatssecretaris baseert de GVE-reductieregeling op artikel 13 van de Landbouwwet. Dit artikel maakt het voor de minister mogelijk om een verplichting op te leggen om een geldsom te betalen:

- ter bevordering van de voortbrenging, afzet en een redelijke prijsvorming van voortbrengselen van de landbouw;
- ter uitvoering van Europese regels die betrekking hebben op het gemeenschappelijk landbouwbeleid.

De staatssecretaris baseert zich op de eerste grondslag. Daarvoor heeft hij overwogen dat de afzet door deze regeling op de langere termijn voldoende gewaarborgd zal blijven. Het wegvallen van de derogatie van de Nitraatrichtlijn zou namelijk betekenen dat de sector zware klappen gaat krijgen.

Plan van aanpak fosfaatreductieplan (GVE-reductie)

Bestuursrecht (vervolg)

Dat mag op zich zo zijn, maar hier wordt een doel aan een regeling gegeven dat niet door de wetgever is beoogd. Het doel van artikel 13 Landbouwwet is marktordening en niet een milieudoelstelling die hiermee eerst en vooral wordt behaald. Anders gezegd, de afzet van melk wordt hierdoor niet bevorderd. Sterker nog, in feite wordt de afzet sterk beperkt.

Zonder voldoende wettelijke grondslag, kan de ministeriële regeling niet bestaan en mag er dus ook geen uitvoering van de GVE-reductieregeling plaatsvinden. De volgende stappen kunnen genomen worden:

- bezwaar indienen tegen een beschikking (tenzij met het ministerie kan worden afgesproken dat meteen naar de rechter zal worden gegaan);
- hangende bezwaar een schorsing vragen van de beschikking waarin de geldsom is opgenomen en een brief sturen aan de zuivelcoöperatie met het verzoek om de geldsom niet door te voeren totdat de geldsom in rechte vaststaat;
- in de schorsing kan de verbindendheid van de regeling aan de orde worden gesteld; als de rechter die onverbindendheid aanneemt, schorst hij de betalingsverplichting en mag er zonder beperkingen geleverd worden aan de zuivelcoöperatie.

Civiel recht (onrechtmatige daad)

Wat de bestuursrechter kan, kan ook een civiele rechter.

Zonder voldoende wettelijke grondslag, kan de ministeriële regeling niet bestaan en mag er dus ook geen uitvoering van de GVE-reductieregeling plaatsvinden. Het toepassen van regels uit een ministeriële regeling die in strijd is met de wet, is een onrechtmatige overheidsdaad.

Omdat er op dit moment een bestuursrechtelijke ingang is, heeft het de voorkeur de discussie bij de bestuursrechter te voeren, voor zover dat al niet zou moeten voor individuele bedrijven. Als er namelijk een procedure mogelijk is bij de bestuursrechter, dan geldt als uitgangspunt dat (eerst) die procedure gevolgd moet worden.

